

bokselskap.no

Alexander L. Kielland: *To Novelletter fra Danmark*

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Alexander L. Kielland

To Novelletter fra Danmark

1882

□

[Trofast](#)

[Karen](#)

TROFAST.

I.

Frøken Thyra gik hen og raabte i Talerøret: «Er Trofast's Koteletter ikke snart færdige?»

Jomfru Hansens Stemme kom op fra Kjøkkenet: «De staar i Vinduet, forat afkjøles; saasnart de ere tilpas, skal Stine bringe dem op».

Trofast havde hørt det og gik roligt hen og lagde sig paa Kamintæppet.

Han forstod meget bedre end et Menneske, – pleiede Grosserereren at sige.

Ved Frokostbordet sad foruden Husets Folk en gammel Fiende af Trofast – den eneste, han havde. Men cand. jur. Viggo Hansen var forresten en Fiende af mangt og meget her i denne Verden, og hans bidske Tunge var vel kjendt over hele Kjøbenhavn.

Her i Familien havde han efter mange Aars Husvenskab lagt sig til en særdeles Aabenhjærtighed; og naar han var gnaven, hvilket han altid var, lod han sin Bitterhed uden Skaansel gaa ud over hvad og hvem det skulde være.

Især var han altid paa Nakken af Trofast.

«Dette store, gule Bæst,» pleiede han at sige, «her gaar den og bliver kjælet og dægget for og fodret med Steg og Karbonade, mens mangt et Menneskebarn maa bide sig i Fingrene efter et Stykke tørt Brød.»

Her var imidlertid det ømme Punkt, som Hr. Kandidaten skulde vogte sig lidt for. Saasnart nogen rørte ved Trofast med et Ord, der ikke var fuldt af Beundring, fik han et forenet Blik fra den hele Familie; og Grossereren havde endog ligeud sagt til Kandidat Hansen, at han let en Dag kunde blive alvorligt vred, om den Anden ikke vilde omtale Trofast paa en sømmelig Maade.

Men Frøken Thyra hadede ligefrem Kandidat Hansen for dette; og skjønt Valdemar nu var voxen – ialfald Student, gjorde han sig fremdeles en Glæde af at stjæle Hanskerne ud af Kandidatens Baglommer og levere Trofast dem til Sønderslidelse.

Ja selv Fruen, som dog var saa mild og sød som Thevand, maatte undertiden tage Kandidaten for sig og bebreide ham alvorligt, at han dog kunde nænne at tale saa ondt om det søde Dyr.

Alt dette forstod Trofast meget godt; men han foragtede Kandidat Hansen og tog ingen Notice af ham. Han nedlod sig til at sønderslide Hanskerne, fordi det nu en gang glædede hans Ven Valdemar; men forøvrigt lod han, somom han ikke saa Kandidaten.

Da Koteletterne kom, spiste Trofast dem stille og diskret; han knasede ikke Benene, men pillede dem ganske rene og slikkede Tallerkenen.

Derpaa gik han hen til Grossereren og lagde sin høire Lab op paa hans Knæ.

«Velbekomme – velbekomme! – gamle Dreng!» raabte Grossereren rørt; han blev lige rørt hver Morgen, naar dette gjentog sig.

«Du kan dog ikke kalde Trofast gammel – Far,» sagde Student Valdemar lidt overlegent.

«Aa – ved du hvad! – den er s'gu snart sine otte Aar.»

«Ja men – lille Mand,» sagde Fruen blidt, «en Hund paa otte Aar er ingen

gammel Hund.»

«Nei – ikke sandt – Mor!» raabte Valdemar ivrigt, «holder ikke du med mig? – en Hund paa otte Aar er ingen gammel Hund.»

Og i et nu var hele Familien delt i to Partier – i to meget ivrige Partier, der med en ustanselig Strøm af Ord satte sig til at debattere: om man kan kalde en Hund paa otte Aar for en gammel Hund eller ikke. Man blev varm paa begge Sider, og uagtet hver gjentog og gjentog sin Mening uforandret i Munden paa de andre, saa det dog ikke ud til, at der vilde opnaaes nogen Enighed, – ikke engang da gamle Bestemor for op af sin Stol og absolut vilde fortælle noget om høiselig Enkedronningens Livmoppe, som hun havde havt den Ære at kjende fra Gaden.

Men midt i den ustyrlige Hvirvel af Ord kom der en Stans, da en saa paa Uhret og sagde: Dampskibet; alle reiste sig, Herrerne, som skulde til Byen, styrtede afsted, hele Selskabet spredtes for alle Vinde og Spørgsmaalet: om man kan kalde en Hund paa otte Aar for en gammel Hund eller ikke – det blev liggende uløst i Luften.

Allene Trofast rørte sig ikke. Han var vant til denne Familielarm, og de uløste Spørgsmaal interesserede ham ikke. Han lod sine kloge Øine løbe hen over det forladte Frokostbord, sænkede saa sin sorte Snude ned paa de mægtige Labber og lukkede Øinene til en liden Frokostlur. Saalænge man laa herude paa Landet, var der ikke stort andet at gjøre end spise og sove.

Trofast var af de ægte danske Racehunde fra den zoologiske Have; Kongen havde endog kjøbt hans Broder, hvilket blev udtrykkelig fortalt til alle, som kom i Huset.

Men han havde alligevel havt en temmelig haard Opvæxt; thi det var hans oprindelige Bestemmelse at være Pladshund ude paa Grossererens store Kullager paa Kristianshavn.

Derude opførte Trofast sig mønsterværdigt. Vild og rasende som en Tiger om Natten var han om Dagen saa stille, venlig – ja ydmyg, at Grosserereren blev opmærksom paa ham og forfremmede Trofast fra Pladshund til Stuehund.

Og fra dette Øieblik var det egentlig først, at det ædle Dyr udviklede alle sine Fuldkommenheder.

Den havde ligefra først af en egen beskeden Maade til at blive staaende ved Døren og se saa ydmygt paa den, som gik ind, saa det var ganske umuligt andet

end at slippe den med ind i Salonen; og der fandt den sig snart tilrette, i Begyndelsen under Sofaen, men senere paa det bløde Tæppe foran Kaminen.

Og efterhvert som de øvrige Medlemmer af Familien lærte at vurdere hans sjældne Egenskaber, avancerede Trofast, indtil Kandidat Hansen paastod, at han var den egentlige Herre i Huset.

Vist er det, der kom noget i Trofasts hele Optræden, som tydeligt tilkjendegav, at han var sig vel bevidst den Stilling, han indtog. Han stansede ikke længer ydmygt ved Døren, men gik selv i Forveien, saasnart nogen aabnede. Og blev der ikke lukket op for ham strax, naar han skrabede, saa reiste det mægtige Dyr sig paa Bagbenene, lagde Labberne paa Dørklinken og aabnede for sig selv.

Da han første Gang gjorde dette Kunststykke, raabte Fruen henrykt: «Er han ikke deilig? – ganske som et Menneske, bare saa meget bedre og trofastere.»

Det var ogsaa de andres Mening der i Huset, at Trofast var bedre end et Menneske. Hver især syntes ligesom at kvitte lidt af paa sine egne Synder og Skrøbeligheder ved denne beundrende Dyrkelse af det ædle Dyr; og hvergang nogen var misfornøiet med sig selv eller andre, fik Trofast de allerfortroligste Meddelelser og dyre Forsikringer, at han dog var den eneste, man kunde stole paa.

Men naar Frøken Thyra kom skuffet fra et Bal, eller hendes bedste Veninde troløst havde forraadt en skrækkelig stor Hemmelighed, da kastede hun sig grædende ned over Trofast: «Nu har jeg kun dig tilbage – Trofast! der er ingen – ingen – ingen paa Jorden, der holder af mig uden du. Nu er vi to ganske alene i den vide – vide Verden; men du vil ikke forraade din stakkels lille Thyra – det maa du love mig – Trofast!» –og saa græd hun, saa det dribled nedover Trofasts sorte Næse.

Derfor var det ikke at undres over, at Trofast optraadte med en vis Værdighed hjemme i Huset. Men ogsaa paa Gaden kunde man se paa ham, at han følte sig sikker og stolt ved at være Hund i en By, hvor Hundene har Magten.

Naar de laa paa Landet om Sommeren, pleiede Trofast kun at tage med ind til Byen en Gang om Ugen eller saa, forat lugte paa gamle Bekjendte. Herude paa Landet levede han udelukkende for sin Sundhed: badede, rullede sig i Blomsterbedene og gik saa ind i Stuen, forat gnide sig tør paa Møblerne, Damerne og tilslut paa Kamintæppet.

Men den øvrige Del af Aaret var hele Kjøbenhavn til hans Disposition, og han disponerede over Byen med stor Freidighed.

Hvad var det ikke for en Nydelse tidligt om Vaaren, naar det fine Græs begyndte at spire paa de offentlige Plainer, som ingen menneskelig Fod maatte betræde, da at rende op og ned og rundt i Ring med nogle gode Venner, saa Græstotterne fæg i Luften.

Eller naar Gartnerens Folk var gaaet hjem til Middag, efterat have puslet og stellet den hele Formiddag med de fine Blomster og Buske, hvor var det da ikke morsomt at lade, somom man grov efter Mulvarp: stikke Snuden ned i Jorden midt i Blomsterbedet, pruste og blaase og saa til at grave Jorden op med Forbenene, stanse lidt, stikke Snuden ned igjen, blaase og saa til at grave Jord af alle Kræfter, – indtil Hullet var saa dybt, at et eneste kraftigt Spænd med Bagbenene kunde kaste en hel Rosenbusk med Rod og alt sammen høit – høit op i Luften.

Naar Trofast efter en saadan Bedrift laa stille midt ude paa Plainen i den varme Vaarsol og saa Menneskene traske saa beskedent udenom i Støv eller Søle, da logrede den i al Stilhed ad sig selv.

Saa var det de store Slagsmaal i Grønningen eller rundt Hesten paa Kongens Nytorv; derfra gik det vaad og tilsølet i en Fart op igjennem Østergade mellem Menneskenes Ben gnidende sig mod Skjorter og Herrernes Benklæder, væltende gamle Damer og Børn, med ubegrændset Fortougsret til begge Sider, snart styrtende ind i et Gaardsrum, opad Kjøkkentrappen efter en Kat, snart udbredende Skræk og Forvirring ved at ryge lige i Struben paa en gammel Fiende, man traf; – eller ogsaa kunde det stundom mere Trofast at stanse midt foran en liden Pige, som gik Ærinde for sin Mor, stikke den sorte Næse lige op i Ansigtet paa hende og saa brøle af vidt Gab: vov – vov – vov!

At se den Lille! hun blev blaa i Ansigtet, Armene stivt strakte nedover, trippende med Fødderne, uden at kunne faa Lyd i Skriget.

Men de voxne Damer paa Gaden skammede hende ud og sagde:

«Sikken en lille Nar! – hvor kan du dog være bange for saadan en køn, rar Hund! den vilde jo bare lege med dig; se hvor stor og rar den er; – vil du ikke klappe den?»

Men det vilde den Lille paa ingen Maade; og da hun kom hjem til sin Mor, sad

Hulken hende endnu i Halsen. Men hverken hendes Mor eller Doktoren kunde senere begribe, at det muntre, friske Barn ved den mindste Forskrækkelse blev blaa, stiv og uden Lyd i Skriget.

Men alle disse Forlystelser vare dog blege og tamme i Sammenligning med *les grands cavalcades d'amour*, og der var Trofast altid en af de forreste. Sex – otte, titolv store gule, sorte og røde Hunde med et langt Følge af mindre og ganske smaa, der vare saa forbidte og tilsølede, at man lidet kunde se, hvad de var gjort af, men ikke destomindre meget modige med Halerne tilveirs og hæsblæsende af Iver, skjønt de aldeles ikke havde anden chance end at faa Bank igjen og blive rullede i Sølen, – og saa afsted i vildt Galop gennem Gader, over Torve, Haver og Blomsterbed, med Slagsmaal og Hyl, blodige og tilsølede, Tungerne ude af Halsen, – afveien med Mennesker og Børnevogne, Plads for Hundenes Kampe og Elskov – – saaledes for de som Aasgaardsreien gennem den ulykkelige By.

Blandt Menneskene paa Gaden ændsede Trofast ingen uden Politibetjentene. Thi med sin skarpe Forstand havde han forlængst indseet, at Politiet var der, forat beskytte ham og hans Medhunde mod Menneskenes mangehaande Overgreb. Derfor standsede han altid velvilligt, naar han mødte en Betjent, forat lade sig klø bag Øret. Især havde han en god tyk Ven, som han ofte mødte oppe i Aabenraa, hvor Trofast havde en mangeaarig *liaison*.

Naar Politibetjent Frode Hansen steg op af en Kjælderhals, som han meget ofte gjorde; thi han var en gemytlig Fyr, som det var en Fornøielse at byde paa en halv Bayer, – da havde hans Ansigt megen Lighed med den opgaaende Sol; thi det var rundt og rødt, varmt og straalende.

Men naar han saa fremstod i fuld Figur paa Fortouget kastende et strængt Blik op og nedad Gaden, forat undersøge, om nogen ildesindet Person havde seet, hvor han kom fra, da dukkede der frem en Erindring om noget, vi som unge Mennesker læste om i Fysiken, og som jeg tror, vi kaldte Udvidelsescoefficienten.

Thi naar man betragtede det dybe Indsnit, som hans stærke Bælte gjorde baade for og bag og paa Siderne, fik man uvilkaarligt det Indtryk, at der inde i Politibetjent Frode Hansens Mave sad saadan en Coefficient med en overordentlig stærk Trang til at udvide sig.

Og Folk, som mødte ham, – helst naar han netop trak et af sine dybe Ølsuk,

veg ængstelig et Skridt tilsiden. Thi skulde det engang hænde, at Coefficienten derinde seirede over det stærke Bælte, saa vilde Stumperne – og især Mavespænden flygte afsted med en Fart til at knuse Speilglasruder.

Forøvrigt var Frode Hansen ikke saa farlig at komme nær; han ansaaes endogsaa for en af de uskadeligste Betjente; yderst sjældent gjorde han nogen Anmeldelse af nogen Art. Alligevel stod han vel anskreven hos sine Overordnede; thi naar noget først var meldt af andre, kunde man bare spørge Frode Hansen, han havde altid en eller anden Oplysning at give om alt muligt.

Paa den Maade gik det ham godt i Verden; han var næsten afholdt i Aabenraa og nedover Vognmagergade; ja selv Mam Hansen fandt undertiden Raad til at byde ham paa en halv Bayer.

Og hun havde dog ikke meget at give bort. Fattig og fordrukken havde hun nok at gjøre med at fægte sig frem med sine to Børn.

Ikke saa at forstaa, at Mam Hansen arbeidede eller prøvede at arbejde sig frem endsige op; naar hun bare kunde række at betale Husleien og saa beholde lidt til overs til Kaffe og Brændevin, saa havde hun ellers ingen Illusioner.

I Virkeligheden var det – selv i Aabenraa den almindelige Mening, at Mam Hansen var et Svin; og naar man spurgte hende, om hun var Enke, pleiede hun at svare: «Ja ser De; – det er s'gu ikke saa godt at vide.»

Datteren var omkring femten Aar; Sønnen et Par Aar yngre. Ogsaa om disse var den almindelige Mening i og om Aabenraa, at et værre Par Unger var sjældent opvoxet i disse Egne.

Valdemar var en liden bleg, mørkøiet Fyr, glat som en Aal, fuld af Ondskab og List, med et Ansigt af Viskelær, der i et Secund kunde veksle fra den vildeste Frækhed til den mest faareagtige Uskyld.

Hellerikke om Thyra var der andet godt at sige, end at hun lod til at ville blive en smuk Pige. Men alskens stygge Historier blev der allerede fortalt om hende, og hun drev Byen rundt i meget forskellige Ærinder.

Mam Hansen vilde aldrig høre disse Historier; hun slog det bare hen. Ligesaalidt tog hun noget Hensyn til Naboers og Veninders Raad: at lade Børnene skjytte sig selv – de var saamænd forvorpne nok til det – og heller tage et Par Logerende, som betalte.

«Nei – | nei!» svarede Mam Hansen, «saalænge de har som et Slags Hjem

hos mig, saa faar dog ikke Politiet helt Klo i dem, og saa flyder de da ikke ganske udover.»

Dette: at Børnene ikke skulde flyde ganske udover – var i hendes Smule Hjerne blevet det sidste Punkt, om hvilket der samlede sig, hvad der efter et Liv som hendes kunde være tilovers af en Moder.

Og derfor sled hun videre, skjældte og slog Børnene, naar de kom sent hjem, ordnede deres Seng og gav dem lidt Mad og holdt dem saaledes til sig – paa den Maade som det nu var.

Mange Ting havde Mam Hansen forsøgt i sit Liv; og alt havde bragt hende trinvis nedover: fra Tjenestepige til Opvartningspige, nedover forbi Vaskerkone og dertil, hvor hun nu var.

Om Morgenen tidligt, før det lysnede, kom hun mod Byen over Knippelsbro med en tung Kurv paa hver Arm. Ud af Kurvene stak der Kaalblade og Gulerodgræs, saa man kunde mene, hun gjorde sig en Forretning af at købe Grønsager hos Bønderne ude paa Amager, forat sælge dem i Aabenraa og deromkring.

Alligevel var det ikke en Grønhandel, Mam Hansen drev, men derimod en liden Kulhandel; hun drev den halvt ismug og i smaa Portioner med Fattigfolk som hun selv.

Denne tilsyneladende Uoverensstemmelse blev der ikke lagt Mærke til i Aabenraa; ikke engang Politibetjent Frode Hansen syntes at finde noget paafaldende ved Mam Hansens Forretning. Naar han mødte hende om Morgenen slæbende med de tunge Kurve, kunde han tvertimod ganske venligt spørge: «Nu – lille Mam Hansen, var Roerne billige idag?»

Og var hans Hilsen mindre venlig, blev han trakteret med en halv Bayer udpaa Dagen.

Dette var en staaende Udgift for Madam Hansen, og hun havde endnu en til. Hver Aften købte hun sig et stort Stykke Wienerbrød med Sukker paa. Hun spiste det ikke selv; hellerikke var det til Børnene; ingen vidste, hvad hun gjorde med det, og der var hellerikke nogen, som lagde stort Mærke til det. –

Var der ingen Udsigt til halve Bayere, saa promenerede Politibetjent Frode Hansen sin Coefficient med Værdighed op og ned ad Gaderne.

Mødte han saa Trofast eller en anden af sine Venner blandt Hundene,

stansede han altid længe, forat klø den bag Øret. Og naar han iagttog den store Ugenerthed, hvormed Hundene opførte sig paa Gaden, var det ham en sand Fornøielse at kaste sig med Strenghed over en ulykkelig Mandsperson og notere hans fulde Navn og Adresse, fordi han havde tilladt sig at kaste en Konvolut i Rendestenen. –

II.

Sent udpaa Høsten var der Middag hos Grossereren; Familien var flyttet ind fra Landet for længe siden.

Samtalen flød længe mat og afbrudt, indtil den pludselig løstes og blev til en vild Fos. Thi nede fra den Kant af Bordet, hvor Fruen sad, var det Spørgsmaal dukket op: om man kunde kalde en Dame for en fin Dame – for en rigtig fin Dame, om hvem det var bekjendt, at hun paa et Dampskib havde lagt sine Fødder op paa en Tabouret – smaa Sko, udsyede Strømper.

Og – underligt nok, somom hver især i Selskabet havde tilbragt sit halve Liv med at overveie dette Spørgsmaal, kastede alle sin fuldt færdige, urokkelige Formening paa Bordet; Partierne delte sig i et nu; de urokkelige Formeninger tørnede mod hinanden, faldt ned, toges op igjen og kastedes igjen med øgende Iver.

Oppe ved den anden Ende af Bordet deltog de ikke i denne livlige Samtale. I Nærheden af Værten sad mest ældre Herrer, og hvor brændende deres Damer end kunde ønske at give hint Spørgsmaal den afgjørende Løsning ved at udtale sin urokkelige Formening, maatte de dog opgive det, fordi den livlige Samtales Brændpunkt var nogle unge Kandidater helt nede ved Fruen, og Afstanden var for stor.

«Jeg synes ikke, jeg ser det store gule Bæst idag,» sagde Kandidat Viggo Hansen i sin, grætne Tone.

«Nei desværre! – Trofast er her ikke idag. Stakkels Fyr! – jeg har været nødt til at anmode ham om at gjøre mig en ubehagelig Tjeneste.»

Grossereren omtalte altid Trofast som en agtet Forretningsven.

«De gjør mig ganske nysgjerrig. Hvor er dog det søde Dyr?»

«Aa – kjære Frue! – det er s'gu en kjedelig Historie – er det. For – ser De – ude paa vort Kullager paa Kristianshavn er der stjaalet.»

«Ih – men Gud forbarme sig! – stjaalet!»

«Formodentlig har Tyverierne gaaet isvang gennem et længere Tidsrum.»

«Har De da bemærket, at Beholdningen formindskedes?»

Men da maatte Grossereren le, hvilket han sjeldent gjorde: «Nei nei! – bedste Hr. Doktor! – undskyld, at jeg ler; men De er virkelig naiv. Der ligger vel nu derude henimod en 100 Tusinde Tønder Kul, saa De vil indse, at der skal noget til –»

«Der maatte stjæles fra Aften til Morgen med to Heste,» indskjød en yngre Forretningsmand, som var vittig.

Grossereren fortsatte, da han havde leet ud: «Nei – ser De! Tyveriet er opdaget derved, at der faldt lidt Sne igaar.»

«Hva ba? Sne – igaar? det ved jeg ikke noget om.»

«Det var hellerikke paa den Tid af Dagen, da vi ere vaagne – Frue! men ganske tidligt paa Morgenen faldt der lidt Sne igaar. Og da mine Folk kom til Kulpladsen, opdagede de Spor af Tyven eller Tyvene. Det viste sig da, at et Par Brædder vare løse i Plankeværket, men sammenstillede saa kunstfærdigt, at Ingen kunde blive opmærksom paa det. Og derigjennem foregaar altsaa Tyverierne Nat efter Nat; – er det ikke oprørende?»

«Men holder da Hr. Grossereren ingen Pladshund?»

«Jovist saa; men det er et ungt Dyr – forresten ypperlig Race – halv Blodhund –, og hvordan Pokker disse Rakkere bære sig ad eller ei, saa ser det ud, somom de maa staa paa en venskabelig Fod med Dyret; thi de fandt Hundens Spor midt indimellem Tyvefødderne.»

«Det var dog mærkværdigt; og nu skal altsaa Trofast prøve –»

«Ja – ganske rigtigt! – idag har jeg sendt Trofast derud, han skal nok fakke mig Kanaljerne.»

«Kunde man ikke spigre de løse Brædder forsvarligt fast?»

«Det kunde man vistnok – Hr. Kandidat Hansen! – men jeg vil have Fyrene fat; de skal have deres velfortjente Straf; min Retsbevidsthed er krænket paa det dybeste.»

«Det er dog deiligt med saadant et trofast Dyr.»

«Ja – ikke sandt? – Frue! hvor vi Mennesker dog med Skam maa bekjende, at vi i saa mange Henseender staa saa langt tilbage for de umaelende Dyr.»

«Ja – men Hr. Grosserer! Trofast er ogsaa en Perle. Det er uden Sammenligning den smukkeste Hund i hele –»

«Konstantinopel» – afbrød Kandidat Hansen.

«Det er en gammel Vittighed af Hr. Hansen,» forklarede Grossereren, «han har omdøbt Nordens Athen til Nordens Konstantinopel, fordi han synes, her er formange Hunde.»

«Det er godt for Hundeskatten,» mente en.

«Ja, naar Hundeskatten ikke blev saa uretfærdigt fordelt,» snerrede Kandidat Hansen; «der er jo ingen Mening i, at en skikkelig gammel Dame, som holder en Hund i en Sypose, – at hun skal betale ligesaa meget som en, der ynder at genere sine Medmennesker ved at være Eier af et halvvildt Dyr paa Størrelse som en liden Løve.»

«Hvorledes – om jeg tør spørge – vilde Hr. Kandidaten have Hundeskatten beregnet?»

«Naturligvis efter Vægt,» svarede Hr. Viggo Hansen uden Betænkning.

De gamle Grosserere og Kommunemænd lo saa godt over denne Ide med at veie Hundene, at den nedre Halvdel af Bordet, hvor der fremdeles kastedes ivrigt med urokkelige Formeninge, blev opmærksom og slap sine Formeninge, forat høre efter Samtalen om Hundene.

Og Spørgsmaalet: om man kan kalde en Dame for en fin Dame – en rigtig fin Dame, om hvem det er bekjendt, at hun paa et Dampskib har lagt sine Fødder op paa en Tabouret – smaa Sko, udsyede Strømper – det blev ogsaa liggende uløst i Luften.

«De synes at være en ligefrem Hader af Hunde – Hr. Kandidat!» – sagde hans Borddame endnu leende.

«Jeg skal sige Dem – Fru Hansen!» raabte Doktoren over Bordet, «han er saa gyseligt bange for Hunde.»

«Men en Ting,» fortsatte Fru Hansen, «en Ting maa De dog indrømme – Hr. Kandidat! at Hunden alle Dage har været Menneskets trofaste Ledsager?»

«Ja – det er sandt – Frue! og jeg kunde fortælle Dem baade, hvad Hunden har lært af Mennesket og Mennesket af Hunden.»

«Aa fortæl – fortæl! – raabtes der fra flere Kanter.

«Med Fornøielse! – for det første har Mennesket lært Hunden at logre.»

«Det var dog høist besynderligt,» raabte gamle Bestemor.

«Dernæst har Hunden tilegnet sig alle de Egenskaber, der gjør Menneskene lave og upaalidelige: krybende Smiger opad og Raahed og Foragt nedad; den snevreste Vedhængen ved sit eget og Mistro og Fiendskab mod alt andet. Ja saa lærvilligt har det ædle Dyr været, at det endogsaa forstaar den rent menneskelige Kunst: at bedømme Folk efter Klæderne; velklædte Folk lader den gaa, men de pjaltede ryger den lige i Læggen.»

Her blev Kandidaten afbrudt af et mangestemmigt Mishagsraab, og Frøken Thyra knyttede forbitret sin lille Haand om Frugtkniven.

Men der var dog nogle, som vilde høre, hvad saa Mennesket havde lært af Hunden, og Hr. Viggo Hansen fortsatte – stadig ivrigere og bitrere:

«Mennesket har lært af Hunden at sætte Pris paa den næsegruse, ufortjente Dyrkelse. Naar hverken Uretfærdighed eller Mishandling nogensinde har mødt andet end denne evigt svingende Hale, Maven paa Jorden og slikkende Tunge, saa ender det med, at Herren tror, han er en prægtig Fyr, hvem al denne Hengivenhed bliver tildel medrette. Og idet han overfører sine Erfaringer fra Hunden paa sin Menneskeomgang, lægger han mindre Baand paa sig – ventende at møde svingende Haler og slikkende Tunger. Og skuffes han saa, da foragter han Mennesket og vender sig med høie Lovtaler til Hunden.»

Atter blev han afbrudt; nogle lo; men de fleste vare forargede. Viggo Hansen var imidlertid kommen iaande, hans lille, skarpe Stemme trængte igjennem Indvendingerne, og han beholdt Ordet:

«Og mens vi taler om Hunde, maa jeg faa Lov til at fremstille en overordentlig dybsindig Hypothese af mig selv. Skulde der ikke være noget for vor Nationalkarakter høist eiendommeligt i dette, at just vi hos os have frembragt denne ædle Hunderace: de berømte, ægte, danske Hunde? Dette stærke bredbrystede Dyr med de svære Labber, det sorte Svælg og de frygtelige Tænder, men saa godmodigt, uskadeligt og elskværdigt, – minder det ikke om den berømte, uopslidelige, danske Loyalitet, der aldrig har mødt Uretfærdighed eller

Mishandling med andet end evigt svingende Haler, Maven paa Jorden og slikkende Tunge? Og naar vi beundre dette Dyr dannet i vort eget Billede, er det da ikke med en Art vemodig Selvros, vi klappe det paa Hovedet: du er dog en god, trofast, rigtig en stor, rar en!»

«Hør Hr. Kandidat Hansen! – jeg vil ikke undlade at gjøre Dem opmærksom paa, at i mit Hus er der visse Ting, som – –»

Værten var vred; men en godmodig Slægtning af Huset skyndte sig at afbryde: «Jeg er Landmand, og De vil dog vel indrømme – Hr. Kandidat! at en god Gaardshund er for os en ligefrem Nødvendighed – he?»

«Aa ja, – en liden Kjøter, som kan bjæffe, saaat Karlen vaagner.»

«Nei Tak! vi maa s'gu have en ordentlig Hund, som kan tage Kanaljerne ved Vingebenet. Jeg har nu en prægtig Blodhund.»

«Og naar der saa kommer rendende en skikkelig Fyr, forat melde Dem, at det brænder i Bagbygningen, og saa Deres prægtige Blodhund farer ham i Struben – hvad saa?»

«Ja – saa er det uheldigt,» lo Landmanden, og de andre lo ogsaa.

Hr. Viggo Hansen var nu saa ivrig med Svar til alle Sider og de urimeligste Paradoxer, saa især de Unge morede sig kosteligt, uden at lægge synderligt Mærke til den øgende Bitterhed.

«Men Pladshundene – Pladshundene! dem vil De dog lade os beholde? – Hr. Kandidat! –» raabte en Kulhandler leende.

«Ingenlunde! intet er urimeligere end, at en stakkels kulfattig Mand, der kommer, forat fylde sin Sæk af et Kulbjærg, – at han skal sønderrives af vilde Dyr. Mellem en saa ringe Forseelse og en saa frygtelig Straf er der aldeles intet fornuftigt Forhold.»

«Maa vi ikke faa vide, hvorledes De vilde beskytte Deres Kulbjærg, om De havde noget?»

«Jeg vilde bygge et forsvarligt Plankeværk, og hvis jeg var meget ængstelig, vilde jeg holde en Vagtmand, som høfligt, men bestemt skulde sige til dem, der kom med Sækken: Undskyld! – men min Herre er meget nøie paa det. De faar ikke fylde Deres Sæk; De maa strax forføie Dem bort.»

Gjennem den almindelige Latter, som fulgte denne sidste Paradox, talte en

geistlig Alvorsmand nede fra Damerne:

«Det forekommer mig, at der mangler noget i denne Diskussion – noget, som jeg vilde kalde det ethiske Moment. Er det ikke saa, at alle vi, som sidde her, have i vort Hjerte en bestemt, klar Følelse af det oprørende i den Forbrydelse, vi kalde Tyveri?»

Almindelig og varm Tilslutning.

«Og mon det ikke yderligere oprører os at høre en Forbrydelse, der baade i guddommelig og menneskelig Lov udtrykkeligt nævnes som en af de værste, høre den nedsat til en ringe og ubetydelig Forseelse? mon ikke saadant i høi Grad kan virke nedbrydende og samfundsfarligt?»

«Tillad ogsaa mig,» svarede strax den ufortrødne Kandidat Hansen, «at fremholde et ethisk Moment. Er det ikke saa, at utallige, som ikke sidde her, have i sit Hjerte en bestemt og klar Følelse af det oprørende i den Forbrydelse, de kalde Rigdom? Og mon det ikke yderligere maa oprøre dem, der selv ikke eje andet Kul end en tom Sæk, naar de ser en, der tillader sig at eje 2 á 300 Tusinde Tønder, slippe vilde Dyr løs til Bevogtning af sit Kulbjerg og gaa tilsengs, efterat have skrevet paa Porten: Pladshundene løslades ved Mørkets Frembrud. Mon ikke saadant i høi Grad kan virke ophidsende og samfundsfarligt?»

«Ih – men du milde Gud og Fader! det er jo en Sansculot!» raabte gamle Bestemor.

De fleste mumlede ogsaa misfornøiet; han gik for vidt; dette var ikke længer morsomt. Kun nogle faa lo endnu: han mener ikke et Ord af, hvad han siger; det er bare hans Maner; – Skaal Hansen!

Men Værten tog det alvorligere. Han tænkte paa sig selv, og han tænkte paa Trofast. Med en uhyggelig Høflighed begyndte han:

«Tør jeg for det første spørge, hvad Hr. Kandidaten forstaar ved et fornuftigt Forhold mellem Brøde og Straf?»

«For Exempel» – svarede Hr. Viggo Hansen, som nu var ganske vild, «hvis jeg hørte om en Grosserer, som havde 2 á 300 Tusinde Tønder Kul, at han havde nægtet en fattig Stakkel at fylde sin Sæk, og at samme Grosserer til Straf herfor var bleven sønderrevet af vilde Dyr, – ja se saa var det noget, jeg meget let kunde forstaa; thi mellem saa stor Hjerteløshed og saa grusom en Straf var der dog et fornuftigt Forhold –»

«Mine Damer og Herrer! min Hustru og jeg beder Dem tage tiltakke.
Velbekomme!»

Der var en hemmelig Hvisken og Smaasnakken og en trykket Stemning blandt Gjæsterne, mens man spredte sig i Salonerne. Værten gik omkring med et stramt Smil, og saasart han var færdig med at ønske hver enkelt velbekomme, gik han, forat opsøge Kandidat Hansen og i utvetydige Ord vise ham Døren for bestandigt.

Men det behøvedes ikke; Hr. Viggo Hansen havde allerede fundet den.

III

Det havde sin Rigtighed med Sneen, saaledes som Grosserereren fortalte. Skjønt det var saa tidligt paa Vinteren, faldt der flere Dage itræk lidt vaad Sne udpaa Morgensiden; men det blev til fint Regn, naar Solen gik op.

Dette var ellers næsten det eneste Tegn paa, at Solen var kommen op; thi stort lysere blev der ikke hele Dagen, hellerikke varmere. Luften var tyk af Taage – ikke den hvidgraa Havtaage, men brungraa, tæt, død Russetaage, som ikke var bleven lettere ved at fare hen over Sverige; og Østenvinden kom trækkende med den og pakkede den godt og forsvarligt ned mellem Husene i Kjøbenhavn.

Under Trærene langs Kastelgraven og i Grønningen var der ganske sort efter Dryppen fra Grenene. Men midt efter Gaderne og oppe paa Hustagene lagde Sneen et tyndt hvidt Lag.

Der var endnu ganske stille over hos Burmeister & Wain; den sorte Morgenrøg hvirvlede op af Skorstenene, og Østenvinden kastede den ned paa de hvide Tage, saa den blev endnu sortere og spredte den udover Havnen indimellem Riggen paa Skibene, som laa triste og sorte i Graalysningen med hvide Snestriber langs Rækken. Paa Toldboden skulde Blodhundene snart lukkes inde og Jernporterne aabnes.

Østenvinden var tung og væltede Bølgerne ind mod Langelinie og brød dem i graagrønt Skum mellem de slimede Stene, medens lange Dønninger gik ind over Havnen, skulpede under Toldbodbommen og rullede store Navne og tunge Minder indover Stokkene rundt Flaadens Leie, og der laa de gamle Træfregatter

aftaklede med Tag over i al deres imponerende Ubrugelighed.

Havnen var endnu fuld af Skibe, paa Brygger og i Pakhuse laa Varer høit opstablede. Ingen kunde vide, hvad Vinter man fik, om man skulde afstænges i maanedsviis fra Verden, eller om det skulde gaa af med Taage og Sneslaps.

Derfor laa der Række paa Række af Petroleumsfade, som sammen med de uhyre Kulbjerge lurede paa en stræng Vinter; og der laa Piber og Oxehoveder med Vin og Cognac, som taalmodigt ventede paa nye Forfalskninger; Tran og Talg og Kork og Jern – alt laa og ventede, hver paa sit.

Overalt laa der Arbeide og ventede – tungt Arbeide, grovt Arbeide og fint Arbeide ligefra Bunden af de svære engelske Kuldampere og helt op til de tre forgyldte Ræddiker paa Keiseren af Ruslands nye Kirke i Bredgade.

Men endnu var der ingen, som tog fat. Byen sov saa tungt; Luften var saa tung, Vinteren hang over; og i Gaderne var der saa stille, at man hørte Vandet fra Sneen, som smeltede paa Tagene, falde ned i Vandrenderne med dybe Klunk, somom selve de store Stenhuse endnu hulkede i Halvsøvne.

En liden søvnig Morgenklokke klemte over paa Holmen, hist og her aabnedes en Dør, og en Hund kom ud, forat gjø. Gardiner rullede op, og Vinduer aabnedes, Stuepigen gik omkring derinde og gjorde rent ved et bart Lys, som stod og viftede; i et Vindu i Palaiet laa en galloneret Lakai og pillede sig i Næsen i den aarle Morgenstund.

Taagen laa tyk over Havnen og hang igjen i Riggen paa de store Skibe som i Skoven; Regn og vaade Snefiller gjorde den endnu tættere; men Østenvinden pressede den ind mellem Husene og fyldte hele Amalie Plads, saa Frederik den 5te sad ligesom i Skyerne og vendte den stolte Næse ubekymret mod sin halvfærdige Kirke.

Flere søvnige Klokker begyndte nu; en Damppibe satte i med et Helvedes Hvin. I Kneiperne, der «aabnes før Klokkelyden», holdtes allerede Fromesse ved varm Kaffe og Snaps; Piger med Haaret nedad Ryggen efter en vild Nat kom ud af Sømandshusene ved Nyhavn og gav sig til at pudse Vinduer isøvne.

Der var bitterligt surt, og de, som skulde over Kongens Nytorv, skyndte sig forbi Øhlenschläger, som de havde sat udenfor Theatret barhodet med Flipperne fulde af Sne, der smeltede og randt ham ned i den aabne Halslinning.

Nu kom de lange, ubønhørlige Stød i Damppiben fra Fabrikerne rundt over

hele Byen, og paa Havnen løb de smaa Dampskibe og peb for ingenting.

Arbeidet, som overalt laa og ventede, begyndte at sluge de mange smaa mørke Skikkelser, som søvnige og forfrosne kom frem og forsvandt rundt omkring i Byen. Og der blev næsten en stille Vrimlen i Gaderne, nogle løb, andre drog sig afsted – baade de, som skulde ned i Kuldamperne og de, som skulde op og forgylde Keiseren af Ruslands Ræddiker og tusinde andre, som skulde sluges af alskens Arbeide.

Og Vogne begyndte at rumle, Udraabere at skringe, Maskinerne løftede deres olieblanke Skuldre og dreiede snurrende Hjul; og lidt efter lidt svingede den tunge, tykke Luft i en dæmpet Knurren fra de tusinde Menneskers samlede Arbeide; Dagen var begyndt; det glade Kjøbenhavn var vaagnet.

Politibetjent Frode Hansen frøs lige ind til sin inderste Coefficient; det havde været en ualmindeligt sur Vagt, og han gik utaalmodig op og ned i Aabenraa og ventede paa Mam Hansen. Hun pleiede at komme paa denne Tid eller endog tidligere, og idag var han fast bestemt paa at drive det til en halv Bayer eller en Kop varm Kaffe.

Men Mam Hansen kom ikke; og han begyndte at tænke over, om det dog ikke alligevel var hans Pligt at melde hende; hun drev det altfor vidt; det kunde sletikke gaa an længer dette Spilfægteri med disse Kaalblade og denne Kulhandel.

Ogsaa Thyra og Valdemar havde flere Gange kiget ud i det lille Kjøkken, om ikke Moderen var kommen og havde sat Kaffen over. Men der var sort under Kjedelen og saa mørkt i Luften og koldt i Stuen, at de hoppede iseng igjen, krøb under i Halmen og morede sig med at sparke hinanden i Maven.

– Da de aabnede de store Porte til Grosserer Hansens Kullager paa Kristianshavn, sad Trofast der og skjelede skamfuld til Siden; det var ogsaa et modbydeligt Arbeide, de havde sat ham til.

Henne i en Krog fandt de mellem to tomme Kurve en Byldt af Filler, som det stønnede svagt ud af; paa Sneen var der et Par Draaber Blod, og tæt ved laa urørt et Stykke Wienerbrød med Sukker paa.

Da Formanden forstod Sammenhængen, vendte han sig mod Trofast, forat rose ham, men Trofast var alt gaaet hjem; det var ham altfor ubehageligt.

De samlede hende da op saaledes som hun var – vaad og ækel, og Formanden

bestemte, at hun skulde følge paa den første Kulvogn, som gik indover Byen, saa kunde de holde ved Hospitalet, og saa kunde Professoren selv se, om hun var Reparationen værd. –

Omkring Klokken ti begyndte Grossererens Familie at samles til Frokostbordet. Thyra kom først. Hun ilede hen til Trofast, klappede og kyssede ham og overøste ham med kjærlige Ord.

Men Trofast rørte ikke sin Hale, løftede neppe Øinene; men vedblev at slikke sine Labber, der vare lidt sorte efter Kullene.

«Gud – søde Mor!» raabte Frøken Thyra, «Trofast er bestemt syg, han har naturligvis forkjølet sig inat; det var ogsaa afskyeligt af Far.»

Men da Valdemar kom, erklærede han med Kjendermine, at Trofast var fornærmet.

De kastede sig nu alle tre over ham med Bønner og Undskyldninger og gode Ord; men Trofast saa koldt fra den ene til den anden; det var klart, at Valdemar havde Ret.

Thyra løb da ud efter Faderen, og Grosserereren kom ind alvorlig, lidt høitidelig. De havde netop gennem Telefonen fortalt ham fra Kontoret, hvor godt Trofast havde passet paa, og idet han nu knælede ned paa Kamintæppet foran Trofast, takkede han rørt for den store Tjeneste.

Dette formildede Trofast en Del.

Grosserereren fortalte nu Familien fremdeles paa Knæ med Trofasts Pote i sin, hvorledes det var gaaet til inat. At Tyven var et forvorpent Fruentimmer – af de allerværste, som endogsaa – man tænke sig bare! havde drevet en temmelig betydelig Handel med de stjaalne Kul. Hun havde været saa udspekuleret at bestikke den unge Pladshund med et Stykke fint Brød; men det nyttede naturligvis ikke med Trofast.

«Og dette bringer mig til at tænke paa, hvorofte en vis Person, som jeg ikke gider nævne, kom med saadanne Floskler som, at det var Skam, at et Dyr skulde vrage Brød, som mangt et Menneske vilde takke for. Ser vi ikke nu, hvad det var godt for? Netop ved denne – hm! ved denne Eiendommelighed blev Trofast istand til at aabenbare en afskyelig Forbrydelse, at bidrage til det Ondes retfærdige Straf og saaledes gavne baade os og Samfundet.»

«Men hør Fader,» raabte Frøken Thyra, «vil du ikke love mig en Ting?»

«Hvad er det? – Barn!»

«At du aldrig mere vil forlange noget saadant af Trofast; lad dem heller stjæle lidt.»

«Det lover jeg dig – Thyra! – og dig ogsaa min brave Trofast; sagde Grossereren og reiste sig med Værdighed.

«Trofast er sulten,» sagde Valdemar med sin Kjendermine.

«Gud Thyra! hent dog hans Koteletter.»

Thyra vilde styrte ned i Køkkenet; men idetsamme bragte Stine dem hæsblesende. –

– Professoren maa formodentlig ikke have fundet, at Mam Hansen var Reparationen værd; thi hun kom aldrig mere for en Dag, og Børnene flød ganske udover. Jeg ved ikke, hvad der blev af dem. –

KAREN.

Der var engang i Krarup Kro en Pige, som hed Karen.

Hun var alene om Opvartningen, for Kromandens Kone gik næsten altid omkring og ledte efter sine Nøgler. Og der kom mange i Krarup Kro; – baade Folk fra Omegnen, der samledes, naar det mørknede om Høstaftenen og sad i Krostuen og drak Kaffeponcher saadan i Almindelighed uden nogen bestemt Hensigt, men ogsaa Reisende og Veifarende, der kom trampende ind – blaa og forblæste, forat faa sig noget varmt, der kunde holde Livet oppe til næste Kro.

Men Karen kunde alligevel klare det hele, skjønt hun gik saa stille og aldrig syntes at have Hastværk.

Hun var spinkel og liden – ganske ung, alvorlig og taus, saa der var ingen Morskab ved hende for de Handelsreisende. Men skikkelige Folk, som gik i Kroen for Alvor og som satte Pris paa, at Kaffe serveredes hurtigt og skoldende hed, de holdt desto mere af Karen. Og naar hun smøg sig frem mellem Gæsterne med sit Bræt, veg de tunge Vadmelskroppe tilside med en uvanlig Fart, der blev gjort Vei for hende, og Samtalen sluknede for et Øieblik, alle maatte se efter hende, hun var saa nydelig.

Karens Øine var af de store graa, der paa en Gang synes at se og at se langt – langt forbi; og Øienbrynene vare høit buede ligesom i Forundring.

Derfor troede Fremmede, at hun ikke rigtig forstod, hvad de bad om. Men hun forstod godt og tog ikke Feil. Der var bare noget underligt over hende alligevel, – somom hun saa langt ud efter noget – eller lyttede – eller ventede – eller drømte.

Vinden kom vestenfra over lave Sletter. Den havde væltet lange, tunge Bølger henover Vesterhavet; salt og vaad af Skum og Fraade havde den kastet sig ind over Kysten. Men i de høie Klitter med det lange Marehalm var den bleven tør og fuld af Sand og lidt træt, saa da den kom til Krarup Kro, var det netop saa vidt, at den kunde faa Portene op til Reisestalden.

Men op for de, og Vinden fyldte det store Rum og trængte ind ad Kjøkkendøren, som stod paa Klem. Og tilslut blev der et saadant Pres af Luft, at Portene i den anden Ende af Stalden ogsaa sprang op; og nu for Vestenvinden triumferende tversigjennem, svingede Lygten, som hang i Taget, tog Huen af Staldkarlen og trillede den ud i Mørket, blæste Tepperne over Hovedet paa Hestene, blæste en hvid Høne ned af Pinden og opi Vandtruget. Og Hanen opløftede et frygteligt Skraal, og Karlen bandte, og Hønsene skreg, og i Kjøkkenet kvaltes de af Røg, og Hestene blev urolige og slog Gnister af Stenene; – selv Ænderne, som havde trykket sig sammen nær Krybberne, forat være de første til det spildte Korn, tog paa at snadre, og Vinden brusede gjennem med en Helvedes Allarm, indtil der kom et Par Mand ud fra Krostuen, satte Ryg mod Portene og pressede dem sammen igjen, medens Gnisterne føg dem i Skjægget fra de store Tobakspiber.

Efter disse Meriter kastede Vinden sig ned i Lyngen, løb langs de dybe Grøfter og tog et ordentligt Tag i Postvognen, som den traf en halv Mils Vei fra Kroen.

«Det var dog et Fandens Jav, han altid har, forat komme til Krarup Kro,» – knurrede Anders Postkarl og slog et Klask over de svede Heste.

Thi det var vist tyvende Gang, at Postføreren havde ladet Vinduet gaa ned, forat raabe et eller andet op til ham. Først var det en venskabelig Invitation til en Kaffepunch i Kroen; men efterhvert blev det tyndere med Venskabeligheden, og Vinduet for ned med et Smæld, og ud for der nogle kortfattede Bemærkninger baade over Heste og Kusk, som Anders ialfald slet ikke kunde være tjent med at høre.

Imidlertid strøg Vinden lavt langs med Jorden og sukkede saa langt og

besynderligt i de tørre Lyngbuske. Det var Fuldmaane; men tæt overskyet, saa der bare laa et hvidagtigt diset Skjær over Natten.

Bagenfor Krarup Kro laa Torvmyren mørk med sorte Torvskurer og dybe farlige Huller. Og indimellem Lyngtuerne bugtede der sig en Stribe af Græs, somom det kunde være en Vei; men det var ingen Vei, for den stansede lige i Kanten af en Torvgrav, som var større end de andre og dybere ogsaa.

Men i Græsstripen laa Ræven ganske flad og lurede, og Haren hoppede paa letten Fod over Lyngen.

Det var let for Ræven at beregne, at Haren ikke vilde løbe lang Ring saa sent paa Aftenen. Den stak forsigtigt den spidse Snude op og gjorde et Overslag; og idet den luskede tilbage følgende Vinden, forat finde et godt Sted, hvorfra den kunde se, hvor Haren vilde slutte Ringen og lægge sig ned, tænkte den selvbehageligt over, hvorledes Rævene bestandigt blive klogere og Harerne bestandigt dummere og dummere.

Inde i Kroen var der usædvanligt travelt, for et Par Handelsreisende havde bestilt Haresteg; desuden var Kromanden paa Auktion i Thisted, og Madamen var aldrig vant til at stelle med andet end Kjøkkenet. Men nu traf det sig saa uheldigt, at Sagføreren skulde have fat i Kromanden, og da han ikke var hjemme, maatte Madamen tage mod en lang Besked og et yderst vigtigt Brev, hvilket aldeles forvirrede hende.

Ved Ovnens stod en fremmed Mand i Olieklær og ventede paa en Flaske Sodavand; to Fiskeopkjøbere havde tre Gange rekvireret Cognac til Kaffe, Kromandens Karl stod med en tom Lygte og ventede paa et Lys, og en lang tør Bondemand fulgte Karen ængsteligt med Øinene: han skulde have 63 Øre igjen paa en Krone.

Men Karen gik til og fra uden at forhaste sig og uden at forvirres. Man skulde neppe tro, at hun kunde holde Rede i alt dette. De store Øine og de forundrede Øienbryn vare ligesom spændte i Forventning; det lille fine Hoved holdt hun stivt og stille – som for ikke at forstyrres i alt det, hun havde at tænke paa. Hendes blaa Hvergarnskjole var bleven for trang for hende, saa Halslinningen skar sig lidt ind og dannede en liden Fold i Huden paa Halsen nedenunder Haaret.

«De Aggerpiger ere saa hvide i Huden», sagde den ene Fiskeopkjøber; de vare unge Folk og talte om Karen som Kjendere.

Henne ved Vinduet var der en Mand, som saa paa Klokken og sagde: «Posten kommer tidligt iaften.»

Det rumlede over Brostenene udenfor; Porten til Reisestalden sloges op, og Vinden ruskede igjen i alle Døre og slog Røg ud af Ovnene.

Karen smøg ud i Kjøkkenet, idetsamme Krodøren gik op. Postføreren traadte ind og hilste Godaften.

Det var en høi, smuk Mand med mørke Øine, sort, krøllet Skjæg og et lidet, kruset Hoved. Den lange, rige Kappe af Kongen af Danmarks pragtfulde røde Klæde var prydet med en bred Krave af krøllet Hundeskind udover Skuldrene.

Alt det tarvelige Lys fra de to Parafinlamper, som hang over Krobordet, syntes at kaste sig forelsket over den røde Farve, der stak saa meget af mod alt det graa og sorte, som var i Rummet. Og den høie Skikkelse med det lille krusede Hoved, den brede Krave og de lange purpurrøde Folder blev – idet han gik gjennem den lave, røgede Krostue – til et Vidunder af Skjønhed og Pragt.

Karen kom hurtigt ind fra Kjøkkenet med sit Bræt; hun bøiede Hovedet, saa man ikke kunde se Ansigtet, idet hun skyndte sig fra Gjæst til Gjæst.

Harestegen placerede hun midt foran de to Fiskeopkjøbere, hvorpaa hun bragte en Flaske Sodavand til de to Handelsreisende, som sad i Stuen indenfor. Derefter gav hun den bekymrede Bondemand et Talglys, og idet hun smuttede ud igjen, stak hun 63 Øre i Haanden paa den Fremmede ved Ovn.

Kromandens Kone var aldeles fortvivlet; hun havde vistnok ganske uformodet fundet Nøglerne, men strax derpaa mistet Sagførerens Brev, og nu stod hele Kroen i det frygteligste Røre, ingen havde faaet, hvad de skulde have, alle raabte i Munden paa hinanden, de Handelsreisende ringede uafsladeligt med Bordklokken, Fiskeopkøberne lo sig næsten fordærvet af Haren, som laa og skrævede paa Fadet foran dem; men den bekymrede Bondemand pikkede Madamen paa Skulderen med sit Talglys, han skjalv for sine 63 Øre. Og i al denne haabløse Forvirring var Karen spørløst forsvunden. –

– Anders Postkarl sad paa Bukken; Kromandens Dreng stod færdig til at aabne Portene; de to Reisende inde i Vognen blev utaalmodige, Hestene ogsaa – skjønt de ikke havde noget at glæde sig til, og Vinden ruskede og peb gjennem Stalden.

Endelig kom Postføreren, som de ventede paa. Han bar sin store Kappe paa

Armen, da han traadte hen til Vognen og gjorde en liden Undskyldning, fordi man havde ventet. Lygten lyste ham i Ansigtet; han saa ud til at være meget varm, og det sagde han ogsaa med et Smil, idet han trak Kappen paa og steg op hos Kusken.

Portene gik op og Postvognen rumlede afsted. Anders lod Hestene gaa smaat, nu havde det jo ingen Hast mere. Af og til skottede han til Postføreren ved Siden; han sad endnu og smilte hen for sig og lod Vinden ruske sig i Haaret.

Anders Postkarl smilte ogsaa paa sin Maade; han begyndte at forstaa.

Vinden fulgte Vognen til Veien vendte, kastede sig derpaa igjen indover Sletten og peb og sukkede saa langt og besynderligt i de tørre Lyngbuske. Ræven laa paa sin Post, alt var paa det nøieste beregnet; Haren maatte snart være der.

Inde i Kroen var Karen endelig dukket op igjen, og Forvirringen dæmpedes efterhvert. Den bekymrede Bondemand blev kvit sit Lys og fik sine 63 Øre, og de Handelsreisende havde kastet sig over Stegen.

Madamen klynkede lidt; men hun skjændte aldrig paa Karen; der var ikke det Menneske i Verden, som kunde skjænde paa Karen.

Stille og uden at forhaste sig gik hun igjen til og fra, og den fredelige Hygge, som altid fulgte hende, bredte sig atter over den lune, halvmørke Krostue. Men de to Fiskeopkjøbere, som havde faaet baade en og to Cognacker til Kaffeen, vare ganske betagne af hende. Hun havde faaet Farve i Kinderne og et lidet halvskjult Glimt af et Smil, og naar hun en enkelt Gang løftede Øinene, for det dem gjennem hele Kroppen.

Men da hun følte, at deres Øine fulgte hende, gik hun ind i Stuen, hvor de Handelsreisende sad og spiste og gav sig til at pudse nogle Theskeer borti Skjænken.

«Lagde De Mærke til Postføreren?» – spurgte den ene af de Reisende.

«Nei – jeg saa bare et Glimt af ham; han gik vist strax ud igjen,» svarede den anden med Munden fuld af Mad.

«Satans køn Fyr! jeg har saamænd danset i hans Bryllup.»

«Saa – er han gift?»

«Javist! – hans Kone bor i Lemvig; de har vist to Børn. Hun var Datter af Kromanden i Ulstrup, og jeg kom just dertil Bryllupsaftenen. Det var en lystig

Nat – kan De tro!»

Karen slap Theskeerne og gik ud. Hun hørte ikke, hvad de raabte til hende i Krostuen; hun gik over Gaarden til sit Kammer, lukkede Døren og begyndte halvt sansesløs at ordne Sengklæderne. Hendes Øine stod stive i Mørket, hun tog sig til Hovedet, hun tog sig for sit Bryst, – hun stønnede, hun forstod ikke, – hun forstod ikke –

Men da hun hørte Madamen saa ynkeligen raabe: «Karen! – bitt' Karen!» – da for hun op, ud af Gaarden, om Bagsiden af Huset, ud – ud i Heden.

I Halvlyset bugtede den lille Græsstribe sig mellem Lyngen, somom det kunde være en Vei; men det var ingen Vei, ingen maatte tro, det var nogen Vei, for den førte lige i Kanten af den store Torvgrav.

Haren skvat op, den havde hørt et Plask. Den for afsted, somom den var gal i lange Hop; snart sammentrukket med Benene indunder sig og Ryggen krum, snart udstrakt, utroligt lang – som et flyvende Trækspil – hoppede den afsted over Lyngen.

Ræven stak den spidse Snude op og stirrede forbauset efter Haren. Den havde ikke hørt noget Plask. Thi den var kommen efter alle Kunstens Regler smygende paa Bunden af en dyb Grøft; og da den ikke var sig nogen Feil bevidst, kunde den ikke begribe sig paa Haren.

Længe stod den med Hovedet oppe, Bagkroppen sænket og den store buskede Hale gjemt i Lyngen; og den begyndte at tænke over, om det er Harerne, som blive klogere, eller Rævene, som blive dummere.

Men da Vestenvinden havde løbet et langt Stykke, blev den til Nordenvind, siden til Østenvind, derpaa til Søndenvind og tilslut kom den igjen over Havet som Vestenvind, kastede sig ind i Klitten og sukkede saa langt og besynderligt i de tørre Lyngbuske. Men da manglede der to forundrede graa Øine i Krarup Kro og en blaa Hvergarms Kjole, som var bleven for trang. Og Kromandens Kone klynkede mere end nogensinde; hun kunde ikke forstaa det, – ingen kunde forstaa det, – undtagen Anders Postkarl – og en til. –

– Men naar gamle Folk vilde give Ungdommen en rigtig alvorlig Advarsel, pleiede de gjerne at begynde saaledes: «Der var engang i Krarup Kro en Pige, som hed Karen –»

Alexander L. Kiellands *To Noveller fra Danmark* er lastet ned gratis fra
bokselskap.no